

Gnezdenje črne liske *Fulica atra* v Dragi na Ljubljanskem barju

Coot *Fulica atra* breeding at Draga (Ljubljansko barje)

Ivo A. BOŽIČ

UVOD

Črna liska je v Evropi splošno razširjena in ponekod tudi zelo številna (R. ARNHEM, 1980). Še vedno je lovna vrsta v Nemčiji, Švici, Franciji, po lovskem zakonu iz leta 1976 pa tudi pri nas v Sloveniji. Glede na to, da le redko leti daleč, "lov" nanjo ni kakšen poseben napor. Kljub svoji splošni razširjenosti, saj je najštevilčnejša vodna ptica Evrope, jo ogroža brezobziren odnos do nje, njenega življenjskega prostora in onesnaževanje voda, poleg tega pa jih veliko pogine tudi med dolgo in ostro zimo. Pa vendar s svojim razmeroma številnim zarodom zimske izgube v veliki meri uspešno nadomesti.

Črno lisko lahko po njenem videzu primerjamo z malo večjo tukalico, ki je temno obarvana, ima bel krožni ščitek na čelu, bel kljun in rdeče oči. Noge so zelene, močne in opremljene s širokimi krožnimi krpami, ki ji omogočajo spretno plavanje in potapljanje. Telo je močno, kot močna plavajoča kokoš, saj tehta od 500 - 900 g (C. KÖNIG, 1967), medtem ko tehta jajce 3,478 g (E. HARTERT, 1921 - 22). Samec in samica sta na splošno enako obarvana, vendar pa je samec večji. Tako meri perut samca 216-225 mm, tudi do 232, oziroma samo 206-208, perut samice pa 198-208, včasih do 216 mm (E. Hartert, Band 3, stran 1851). Iz tega sledi, da lahko že po meri peruti ugotavljamo spol, saj ni samičina perut nikoli daljša od 216 mm. Črna liska je "posebne" tudi s svojo navado, da se v nevarnosti ne umakne v kritje kot večina ptičev, ampak poleti daleč na odprto vodno površino. Ravno tako zelo nerada vzleti, pri čemer pušča za sabo dolgo "vzletno" sled, kar je po svoje razumljivo, saj se zaradi majhnih peruti ne more takoj dvigniti.

Lahko rečemo, da je črna liska stalnež, ki pa se tudi klati in celo seli. Selitev poteka oktobra/novembra in marca (W. MAKATSCH, 1973) in prezimuje tako "doma" kot tudi v srednji Evropi, Sredozemlju in severni Afriki. Nasploh velja, da se evropska populacija pomakne v jugozahodni smeri (J. FELIX, 1975), pri čemer je "selitev" odvisna od temperature - če so zime mile, prezimi "doma", kar velja za mnoga območja, vendar pa mnoge od teh ob večjem pomanjkanju hrane žalostno propadejo (W. MAKATSCH, 1973). Kljub temu, da se črna liska razmeroma težko dvigne v zrak in bi pričakovali, da s svojimi malimi perutmi "nikamor" ne prileti, je presenetljivo dejstvo, da so jo ponovno ujeli več kot 1000 km stran, celo več kot 2000 km od mesta prvega ulova (K. BAUER, 1981)!

Naseljuje predvsem plitvejšše stoječe vode, pozimi pa jo srečujemo na nezaledenih vodah in na morju, kjer lahko opazujemo ogromne jate, medtem ko se majhnih ribnikov in mlak izogiba. S črno lisko se srečamo tudi na večjih ribnikih v naseljih in mestih. Črna liska se hrani z zelenimi deli rastlin, različnimi majhnimi živalmi, jeseni tudi s semeni (J. FELIX, 1975). Pozimi sem jo redno videval na Ljubljani, ko je plavala proti toku ali pa na mestu pobirala "drobir" z vodne površine. Verjetno je voda nosila najrazličnejše maleživali ali pa semena. Črna liska pogosto zleze iz vode na kopno, tudi na nizko rastoče veje obvodnega drevja, kjer počiva in si ureja perje.

Poleti se zadržuje na sladkih stoječih in počasi tekočih vodah, kjer naredi iz rastlinja veliko gnezdo, poleg pa še nekaj manjših, na katerih se po izvalitvi zadržujejo in tudi počivajo mladiči. Na splošno je črna liska skromna, družabna, še zlasti v času gnezdenja pa neprijazna in napadalna do nekaterih drugih vodnih ptičev, ki jih prav

napadalno zriiva iz skupnega življenjskega prostora. Tako je na prvem mestu njene "odstrelne" liste nedvomno velika tukalica *Gallinula chloropus*. Tudi malemu ponirku se ne godi nič bolje, obenem pa so zelo prepirljive tudi med seboj. Tako ni nič posebnega prizor, ko se dve liski srdito obdelujeta s kljuni, nogami in perutmi, kar se še zlasti rado dogaja v času gnezditvenega obdobja. Svojo prisotnost izdaja tudi z oglašanjem: to je lajajoči "kev", v razburjenju pa oster "piks", kar je še zlasti slišati v primeru, ko se motoviliimo v bližini zasedenega gnezda. Večkrat sem tudi naletel na prizor, ko se je stari zaradi mojega smukanja okrog gnezda razburjeno oglašal in plaval z nizko naprej iztegnjeno glavo. Nedvomno ima črna liska letno več zarodov. To potrjujejo jajca, ki jih najdemo že ob koncu marca oziroma v začetku aprila, pozneje pa še maja, junija in julija. Več kot očitno je, da ne gre za nadomestna legla, kajti gnezda, ki bi bilo plenjeno ali uničeno, do sedaj nisem našel, poleg tega pa vse prepogosto najdemo istočasno mladiče najrazličnejših velikosti. Dne 10.6. sem na primer opazoval mladiče različnih velikosti in nedvomno je, da so bili eni iz prvega zaroda, eni pa iz drugega oziroma iz zapoznelega prvega zaroda.

Ljubljansko barje s svojimi pretočnimi ribniki v Dragi pri Igu zagotavlja črni liski primerne življenjske možnosti. Tako gnezdi na ribniku Rakovnik, kot tudi na Malem, Velikem in Srednjem ribniku, medtem ko na Rezanem in Zadnjem ribniku gnezdenja še nisem opazil, upati pa je, da bodo tudi na teh ribnikih nastale primerne razmere za gnezdenje črne liske. Mimogrede, mali ponirek na teh ribnikih gnezdi, še zlasti na Srednjem.

METODA DELA

Črna liska gnezdi na vodi, kjer naredi razmeroma veliko gnezdo iz svežega in suhega vodnega rastlinja. V nasprotju z mnogimi drugimi ptiči gnezdo črne liske običajno ni v gostem sestoju vodnega rastlinja, ampak v redkejšem in je kot tako tudi lažje opazno. Tako lahko gnezdo večkrat najdemo tudi z daljnogledom z večje razdalje, seveda pa je najučinkovitejši temeljit pregled celotnega vodnega kompleksa.

Mladiči črne liske gnezdo kaj hitro zapustijo, se pa zadržujejo na obrežnih "počivalnih" gnezdih. Kadar se jim približamo, se hitro umaknejo na vodo oziroma poskrijejo v kritju.

Tako je primerneje opraviti obisk ob gnezdu med valjenjem ali pa v času, ko se mladiči ravno valijo. Glede na to, da se valjenje začne praktično z zadnjim jajcem, se vsi mladiči izvalijo istočasno oziroma v enem dnevu. Tako sem, na primer, v gnezdu naletel na dva komaj izvaljena mladiča, na štiri, pet nakljuvanih jajc in na eno ali dve celi jajci, v katerih pa je že bilo slišati čivkanje mladiča.

REZULTATI

Gnezdo

Svatovanje se začne razmeroma zgodaj. Samci se med sabo ravsajo za samice ob koncu marca, mesec pozneje pa se že izvalijo prvi mladiči. Črna liska naredi gnezdo iz suhega in svežega vodnega rastlinja, še zlasti ločka in rogoza, kot tudi iz stebel in listov blatnika in lokvanjev. Pri graditvi gnezda, ki traja zelo različno dolgo, sodelujeta oba, pri čemer samec predvsem prinaša gnezdovo gradivo, ki ga samica potem vgrajuje. Tako sem našel izdelano gnezdo po manj kot sedmih dneh, pa tudi po desetih in več. Gnezdo je razmeroma veliko in visoko, tudi 20 cm in več. Dostop ali sestop z gnezda bi bil kar težak, celo nemogoč, če ne bi z gnezda ob strani vodil nekakšen mostovž ali most, narejen iz rastlinja, ki omogoča tudi mladičem, da brez težav zapustijo gnezdo oziroma se vanj vrnejo. Gnezdo je običajno v redkejšem sestoju vodnega rastlinja, pri čemer pa je zanimivo, da liska bilke rastočega rastlinja "zlomi", jih upogne nad gnezdo in tako oblikuje nekakšno "streho" nad samim gnezdom. Takšen način graditve je nadvse pomemben, kajti jajca so nasploh svetlejša in jih liska ne pokriva, ko zapusti gnezdo. Tako so dobro vidna, še zlasti iz zraka in najrazličnejšim plenilcem gnezd, če začnem kar s sivo vrano, se priložnost kar sama ponudi.

Med raziskovanjem ribnikov v Dragi sem do sedaj našel 41 gnezd, vendar pa jih je bilo kar 25 praznih, kajti bila so t.i. "poči-

valna" ali komaj narejena oziroma že zapuščena. Vsa gnezda so bila brez izjeme narejena iz rogoza in ločka, medtem ko sem na ribniku v Pragerskem videl gnezdo črne liske, ki je bilo iz suhih, debelejših in tanjših vej. Tudi po velikosti so si bila gnezda precej različna. Tako so bila nekatera bolj ali manj okrogla, s premerom:

45	41	40	38	35	30
30	38	32	35	35	35
38	38	35	40	35	35
36	38	37	40	40	32
34	35	48	32	35	cm,

medtem ko so bila nekatera "jajčaste" oblike, z izmero 30x40, 36x32, 30x38 cm. Ne glede na obliko pa so vsa gnezda brez izjeme imela že omenjeni mostovž. Zanimivo je mnenje J. Hanzaka, ki pravi, da ima črna liska gnezdo redkeje tudi na kopnem, česar jaz pri svojem delu nisem opazil niti v enem samem primeru. Tudi E. Hartert omenja za nas neobičajen pojav, in sicer, da črna liska gnezdi visoko na vejah, česar tudi nisem nikoli zasledil.

Kot sem že omenil, je gnezdo črne liske veliko, nad vodo tudi več kot 20 cm. Vendar pa kljub njegovi velikosti sploh ne moremo govoriti, da ima globelico, saj je tako rekoč ravno. Nedvomno se zaradi takšne "gradbene pomanjkljivosti" večkrat zgodi, da kakšno jajce pade v vodo. Naj omenim, da sem tako nekajkrat našel eno, tudi dve ali celo tri jajca v vodi v bližini sicer zasedenega gnezda. Gnezdo, ki je praviloma v manj gostem sestoju ločka, rogoza, trstja ipd., običajno ni v neposredni bližini kakšnega drugega prebivalca ribnika. Naj pa dodam, da sem nekajkrat našel gnezdo črne liske, 6-8 m od njega pa gnezdo malega ponirka. Toda gnezdo malega ponirka je precej manjše, nižje in vse prej kot primerno, da bi na njem počivala črna liska, ki bi v takem primeru brez dvoma tudi načela ponirkovo leglo.

Črne liske v času gnezdenja niso ravno naklonjene druga drugi, saj je večkrat opaziti, kako se preganjajo. Opaziti je, da so gnezda v Dragi med seboj precej oddaljena. Se zlasti v Velikem ribniku pa je vodno rastlinje tako razraščeno, da so gnezda včasih tudi bolj skupaj, vendar še zmeraj najmanj 8 m vsaksebi.

Mladiči črne liske gnezdo zapustijo že

prvi ali najkasneje drugi dan, se pa nanj vračajo, kot tudi na okolna "počivalna" gnezda. Starša jih skrbno varujeta in hranita; hrano, kot so zeleni deli rastlin in različne majhne živali, jim prinašata v kljunu. Gnezdo, ki je razmeroma čvrsto zgrajeno, še dolgo ostane celo, večkrat nanj naletim tudi v naslednjem poletju. Zapuščeno gnezdo črne liske včasih uporabi želva, da na njem počiva in se sonči. Na osnovi opazovanj ocenjujem gnezdenje črne liske v Dragi z naslednjim okvirnim številom parov:

Mali ribnik	-	2
Srednji ribnik	-	1
Veliki ribnik	-	6
Rakovnik	-	3

Skupno torej 12 parov za celotno Drago. Število, ki je lahko z našim skrajno neodgovornim ravnanjem z naravo in okoljem sploh še zelo ranljivo in minljivo!

Jajca

Jajca so pravilne "jajčaste" oblike in imajo na svetli rožnati podlagi številne temnejše pike. Samica znese jajca z enodnevnim razmikom in začne valiti tako rekoč z zadnjim jajcem. Leglo šteje 6-10 jajc (W. MAKATSCH, 1973), pri čemer so si različni avtorji bolj ali manj enotni. Izjema je le E. Hartert, ki navaja 7-9 jajc, oziroma 12-15 ali 18, enkrat celo 22. Prepričan sem, da v leglu nad 12 jajc ne moremo govoriti, da jih je znesla ena samica. Na takšno stališče me je napeljal tudi dogodek iz leta 1975 na Cerkniskem jezeru, ko je bilo v gnezdu 17 jajc, ki pa so bila dveh očitno različnih barvnih odtenkov in vzorcev, žal pa nimam podatka, koliko je bilo enih in koliko drugih, oziroma posnetka "mešanega" legla. Zanimiv je podatek W. Makatsch, ki navaja, da začne črna liska včasih valiti že s prvim jajcem, česar pa sam nisem nikoli opazil. V Dragi sem našel polna legla, ki so štela 6-9 jajc, nekaj gnezd pa sem našel v času, ko je samica jajca šele nesla ali pa so se mladiči ravno izvalili, v gnezdu pa je bilo še nekaj nakljuvanih jajc:

Foto 1: Gnezdo črne liske v Dragi (I. Božič)

Photo 2: Coot's nest at Draga (I. Božič)

Foto 2: Črna liska plava k gnezd - Draga pri Igu (I. Božič)

Photo 2: Coot approaching its nest - Draga pri Igu (I Božič)

53,7x37,5 - 54,3x37,4 mm.

56,3x37,4 - 55,1x38,0 - 57,0x37,4 - 54,4x38,0
- 55,2x37,0 - 55,2x37,5 - 55,0x37,7 - 55,2x
37,2 mm.

52,2x32,0 - 49,7x33,5 - 50,7x34,3 - 51,5x33,7
mm.

51,6x35,5 - 50,4x35,0 - 50,2x34,4 - 49,4x34,5
- 51,5x35,0 mm.

52,0x36,8 - 53,7x36,4 - 51,2x36,3 - 51,4x36,3
- 53,5x36,1 - 53,2x36,4 - 52,1x36,8 mm.

51,2x34,4 - 51,0x36,2 - 49,3x35,1 - 52,3x34,9
- 51,4x34,4 mm.

51,8x36,5 mm.

55,0x36,1 - 56,0x35,1 - 52,1x36,4 - 54,5x36,4
- 52,8x36,2 mm.

54,6x36,8 - 52,5x36,7 - 51,9x35,6 - 52,1x36,4
- 51,7x36,3 - 52,3x36,9 - 55,7x36,5 mm.

55,2x37,6 - 56,3x37,6 - 55,6x37,7 - 55,0x36,9
- 50,9x36,2 - 50,2x38,9 mm.

52,9x32,9 - 51,7x34,1 - 52,9x34,9 - 51,8x34,8
- 52,0x34,6 mm.

57,3x36,5 mm.

49,4x33,8 - 51,6x35,6 - 51,2x34,6 - 52,4x35,4
- 51,9x35,4 - 51,7x35,2 mm.

56,1x36,2 - 58,1x35,0 - 54,5x35,5 - 57,1x36,1
- 52,9x34,5 mm.

50,0x36,5 - 47,9x33,9 - 51,0x33,7 - 51,0x35,0
- 48,4x34,7 - 50,3x34,1 - 49,0x34,6 mm.

51,2x34,6 - 49,7x35,0 - 50,4x34,6 - 51,2x35,5
- 50,0x35,5 - 51,4x35,4 mm.

Za primerjavo si oglejmo še nekatere podatke o velikosti jajc pri črni liski:

Prva jajca so že ob koncu marca, kajti 25.4. sem že opazoval izvaljene mladiče, kako so se "vozili" po vodi in dovoljevali staršem, da so jih hranili. Potem sem jajca najdeval ves maj in tudi junija. Zadnje gnezdo z jajci sem našel 18.6., ko je bilo zneseno zadnje, šesto jajce. Torej lahko sklepamo, da ima črna liska dva zaroda, tudi C. Garrison omenja dva, medtem ko J. Gooders omenja dva ali tri zarode. Trije zarodi letno veljajo tudi za naše razmere, kajti če pomislimo, da so prva jajca izvaljena ob koncu marca, zadnja pa sem našel v drugi polovici junija, in da si mladiči sami iščejo hrano po dobrih treh tednih, tako da trenutno nevaleči partner nima prevelikih skrbi s prehrano mladičev, ampak

jih le vodi in skrbi za njihovo varnost, trije zarodi ne bi bili nikakršno presenečenje.

Valjenje

Valjenje traja 22 do 24 dni (E. T. GILLIAR, 1986). Medtem ko W. Makatsch, R. Arnhem, J. Hanzak navajajo 21 do 24 dni, pa C. König, W. Cerny in J. Felix navajajo 21-22 dni. Po mojih opazanjih se mladiči izvalijo na 22. do 23. dan. Valita oba partnerja, potem pa tudi oba skrbita za varnost in prehrano mladičev.

Kadar se približam gnezdju z valečo črno lisko, se ta umakne z gnezda ter se v bližnjem rastlinju oglašja in jezi na vsiljivca, ali pa se razburja na odprti vodni površini. Oglašata in razburjata se oba, vendar različno. Samec se običajno oglašja z ostrim piskajočim "psi" ali z nezvenečim "tp", samica pa glasno "lajajoče" z različnimi odtenki. Ko se od gnezda umaknem, se liska še nekaj časa jezi, kot bi si mrmrala - "ali se bo že spravil stran ali ne, ta nebodigatreba". Kmalu tudi to "prikrito" razburjenje potihne in vse spet teče po ustaljenem "voznem redu".

Mladiči

Mladiči se izvalijo v enem dnevu, včasih kakšen tudi kasneje, iz česar sklepam, da začne črna liska valiti z zadnjim jajcem, tudi predzadnjim ali celo že s predpredzadnjim. Popolnoma drugače pa meni C. Harrison, ki pravi, da začne črna liska valiti že s prvim ali z enim izmed naslednjih jajc. Če bi to držalo, bi morali redno videvati mlade črne liske v eni družini precej različnih velikosti, kar pa ni ravno običajno. Izvaljeni mladič je "piščanec", ki je praktično črn. Koža na glavi je rdeče obarvana, medtem ko je puh po glavi in vratu zlato rumen. Z rastjo postajo mladiči pepelnato temni, spredaj po grlu in vratu pa beli oziroma svetli, kar je tudi na daleč dobro vidno in človek takoj pomisli "le kaj je to za en bel ptič?"

Starša mladiče skrbno vodita in jih tudi hranita. Prinašata jim manjše živali in različne dele rastlin. Pri iskanju hrane se črna liska tudi potaplja, pri čemer je pod vodo tudi do pol minute. Mladiči plavajo po vodi za starši, ob svarilnem klicu pa negibno obstanejo med rastlinjem, kjer tudi večkrat neopaženi

čakajo na starše s hrano. Videl sem tudi, da se je mladič, ki je zaostal za drugimi, potopil in pod vodo preplaval več metrov, da se jim je približal. Nedvomno se je na vodi počutil ogroženega in se je odločil za varnejšo "podvodno" varianto. Glede na to, da ima črna liska mladiče dvakrat ali celo trikrat v letu, imamo praviloma priložnost opazovati

Foto 3: Jajca in mladiča črne liske v gnezdu - Draga (I. Božič)

Photo 3: Eggs and hatched chicks in Coot's nest - Draga (I. Božič)

mladiče dveh, treh zelo različnih velikosti. Tako vidimo številne družine črnih lisk s komaj izvaljenimi mladiči, kot tudi že napol ali v celoti osamosvojene mlade črne liske. Družine z mladiči se med seboj ne trpijo in se druga drugi očitno izogibajo. Če pa si le priplavajo preblizu, že z oglašanjem najavljajo, da so si preblizu, in če še to ni dovolj, pride do prepira in tudi preganjanja ali ravsanja. Seveda pa s tako "sostanovalko"

velika tukalica *Gallinula chloropus* že dolgo vleče "ta kratko".

Še v času, ko starša skrbita za mladiče in jih tudi hranita, si začnejo mladiči tudi sami iskati hrano, tako da so večkrat raztepeni po vodi. Prav pristrčno je videti, kako stara nese zalogaj in k njej hiti več mladičev iz različnih smeri hkrati, a je prvi seveda samo eden. Prve mladiče vidimo že po dvajsetem aprilu, potem pa ves maj, junija in tudi julija, ko v velikosti že dosežejo odrasle. Eden mojih zadnjih datumov opazovanja mladičev črne liske je 15.7., ko sem opazoval družino črnih lisk z mladiči, starimi kvečjemu pet dni.

Mladiči se osamosvojijo po dveh mesecih, ko tudi že poletijo. Starši se ne zmenijo več zanje, ker imajo na skrbi njihove manjše bratce in sestrice.

PRIHODNOST

Črna liska, ki je še vedno splošno razširjena in tudi precej napadalna do nekaterih ptičjih vrst, ki si delijo skupen življenjski prostor, ima razmeroma negotovo prihodnost. Odvisna je od našega odnosa do nje, ki je vse prepogosto na različnih koncih Evrope vse prej kot pošten, poleg tega pa so vode že močno onesnažene in zastrupljene. S tem, ko se bo človek zamislil nad lastno prihodnostjo, se bo nehote zamislil tudi nad prihodnostjo črne liske in ravno v tem je nemara priložnost črne liske, da se ohrani.

LITERATURA:

ARNHEM, R., 1980: Der grosse Kosmos - Naturführer, Die Vögel Europas, Kosmos, Stuttgart.

BAUER, K.M., Bezzel, E., Blotzheim, U.N.G., 1981: Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 5, Wiesbaden.

BORM, L., GARMS, H., 1981: Živalstvo Evrope, MK, Ljubljana.

BOŽIČ, I., 1983: Ptiči Slovenije, Lovska zveza Slovenije.

CERNY, W., 1986: Welcher Vogel ist das?, Kosmos, Stuttgart.

FELIX, J., 1975: Vögel und Seen und Flüsse, Verlag Bertelsmann Ratgeberverlag, München, Guterloh, Wien.

FERGUSON, J., Willis, L.I., 1987: Vögel

Mitteuropas, Verlag München Wien Zürich.

GILLIAR, E.T., 1986: Ptiči, Mladinska knjiga, Ljubljana.

HEINZEL, H., FITTER, R. PARLOW, J., 1972: Pareys Vogelbuch, Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin.

GOODERS, J., 1990: Field Guide to the Birds of Britain & Europe, Kingfisher Books, London.

HANZAK, J., 1972: Vögeleier-Vogelnester, Verlag Kosmos, Stuttgart.

HARRISON, C., 1975: Jungvögel, Eier und Nester, Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin.

HARTERT, E., 1921-1922: Die Vögel der paläarktischen Fauna, Band III, Berlin, Verlag von R. Friedländer & Sohn. Autorisiert Nachdruck, 1969, Verlag von J. Cramer.

KÖNIG, C., 1967: Europäische Vögel, Band 2, Chr. Belser Verlag, Stuttgart.

MAKATSCH, W., 1969: Wir bestimmen die Vögel Europas, Verlag J. Neumann-Neudamm, Melsungen Basel Wien.

MAKTSCH, W., 1973: Die Vögel der Seen und Teiche, Verlag J. Neumann-Neudamm, Melsungen Basel Wien.

PAUL PAREY: Die Vogelwelt Europas und ihre Verberitung, Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin.

SOVINC, A., 1990: Ptice doline Drage pri Igu (Ljubljansko barje, Slovenija) v letih 1978-88 in naravovarstvena vprašanja, Varstvo narave 16, Ljubljana

POVZETEK

- gnezdenje črne liske v Dragi spremljam od leta 1981

- v tem času sem našel 41 gnezd, od teh 16 zasedenih

- črna lisca gnezdi izključno na vodi

- gnezda v premeru merijo 30 do 40 cm

- nekatera gnezda so bolj ali manj jajčaste oblike

- globelica gnezda je običajno plitva ali pa je sploh ni

- graditev gnezda traja okrog 5-7 dni, včasih tudi več

- gnezdo je trdno in se večkrat ohrani čez zimo

- gnezdo je običajno iz trstja, rogoza, ločka in lokvanjev

- v gnezdu je od 6-9 jajc, najpogosteje 6 ali 7

- povprečna velikost jajc znaša 52,64x35,70 mm

- mladiči se običajno izvalijo v enem dnevu, včasih v dveh

- črna lisca je v gnezdenju samotar in ne gnezdi z nikomer v neposredni bližini

- število črne liske v Dragi je bolj ali manj stalno (okvirno 12 parov)

SUMMARY

- nesting of the Coot *Fulica atra* at Draga has been monitored from 1981 onwards

- in this period, 41 nests were discovered, of these, 16 were occupied

- the Coot nests exclusively on water

- diameter of the nest ranges from 30 to 40 cm

- some nests are more or less egg-shaped

- the nest's cup is usually shallow, or completely absent

- nest building lasts from 5 to 7 days, sometimes even more

- nest is solidly built and often survives the winter

- nest is usually made of reed, rush sedge and water lilies

- nest contains 6 to 9 eggs, most often 6 or 7

- average size of eggs is 52.64x35.70 mm

- the young normally hatch in one day, sometimes two

- the nesting Coot is a recluse and does not tolerate anybody close by

- the number of Coot at Draga is more or less constant (approximately 12 couples)

Ivo A. Božič, Na jami 8, 61000 Ljubljana